

OBSAH

Předmluva	9
1 Demografia ako veda, vzťah k iným vedám	11
1.1 Vývoj demografického myslenia, vznik demografie	11
1.1.1 Súpis obyvateľstva	15
1.1.2 Sčítanie obyvateľstva	15
1.1.3 Populačný register	18
1.1.4 Zvláštne zisťovanie	18
1.2 Demografia v súčasnosti	19
1.3 Vzťah demografie k iným vedám	20
1.4 Vedecké formy demografie	22
1.5 Predmet demografie	23
1.6 Základné pojmy v demografii	23
2 Demografické a geodemografické jevy	28
2.1 Údaje o stavu	28
2.2 Údaje o pohybu	28
2.2.1 Vymezení demografických událostí	29
2.3 Demografická data a ukazatele	32
2.3.1 Grafické znázorňovanie demografických událostí	34
2.4 Demografické ukazatele a jejich měření	36
2.4.1 Obecné míry	37
2.4.2 Specifické míry	41
2.4.3 Standardizované míry	41
2.5 Základní demografické symboly	44
2.6 Základní ukazatele reprodukce obyvatelstva	47
2.6.1 Vybrané demografické extenzitní indexy a poměry	47
2.6.2 Střední stav	48
3 Populácia a populačné teórie	51
3.1 Populácia	51
3.2 Populačné teórie	51

4	Analýza struktúry obyvateľstva	58
4.1	Hlavné kritériá na triedenie populácie	58
4.1.1	Biologické kritérium	58
4.1.2	Socioekonomické kritérium	68
4.1.3	Kultúrne kritérium	68
5	Úmrtnosť	75
5.1	Základní pojmy	76
5.2	Ukazatele úmrtnosti	77
5.2.1	Hrubá míra úmrtnosti, specifické míry	77
5.2.2	Střední délka života	81
5.2.3	Úmrtnost dětí v prvním roce života	85
5.2.4	Příčiny úmrtí	91
5.2.5	Nemocnost	94
5.2.6	Zdravá délka života	97
5.3	Historický vývoj a aktuální situace	105
5.3.1	Úmrtnost ve světě	106
5.3.2	Úmrtnost v rámci Evropy	108
5.3.3	Vývoj úmrtnosti české a slovenské populace ve 20. a 21. století	110
6	Úmrtnostní tabulky	124
6.1	Struktura úmrtnostní tabulky, biometrické funkce	125
6.2	Výrovnávání úmrtnostních tabulek	131
6.3	Otázky sestavování úmrtnostní tabulky	133
6.3.1	Zkrácené úmrtnostní tabulky	141
6.3.2	Dodatek: metodika výpočtu úmrtnostních tabulek české a slovenské populace	143
7	Plodnost a porodnost	146
7.1	Základní pojmy	146
7.2	Nejčastěji používané ukazatele	149
7.3	Potratovost	160
7.4	Historický vývoj a aktuální situace	167
7.4.1	Porodnost a plodnost ve světě	168
7.4.2	Vývoj porodnosti a plodnosti v Evropě	170
7.4.3	Vývoj porodnosti a plodnosti české a slovenské populace ve 20. a 21. století	174

8	Sňatečnost a rozvodovost	184
8.1	Evropské modely rodiny a vývoj sňatečnosti	185
8.2	Míry sňatečnosti, resp. rozvodovosti	187
8.3	Syntetické charakteristiky	193
8.3.1	Úhrnná sňatečnost	193
8.3.2	Průměrný věk při prvním sňatku	194
8.3.3	Úhrnná rozvodovost	194
8.4	Tabulky sňatečnosti	195
8.4.1	Výpočet tabulek sňatečnosti	196
8.5	Historický vývoj a aktuální situace	198
8.5.1	OECD, EU	198
8.6	Historický vývoj v rámci české a slovenské populace	202
9	Migrácia	213
9.1	Sídlo, vidiecke a mestské obce	213
9.2	Migrácia	214
9.2.1	Medzinárodná migrácia v minulosti a v súčasnosti	216
9.2.2	Ukazovatele migrácie	217
9.2.3	Legálna migrácia	220
9.2.4	Dalšie ukazovatele migrácie	226
9.3	Súčasný poznatky o legálnej a nelegálnej migrácii	228
9.3.1	Obmedzenia voči prístupujúcim krajinám	230
9.3.2	Nelegálna migrácia	231
9.3.3	Azylová migrácia	233
10	Celkové charakteristiky reprodukce	237
10.1	Jednoduché charakteristiky přirozené reprodukce	239
10.2	Míry celkové populační reprodukce	245
11	Demografické prognózy a projekcie	249
11.1	Druhy demografických prognóz	250
11.1.1	Extrapolácia celkového počtu	251
11.1.2	Komponentná metóda	251
11.1.3	Viacstavové (odvodené) prognózy – skeletové prognózy	254
11.2	Matematické modely populačného rastu	255
11.2.1	Matematické modely bez využitia vekovej štruktúry (deterministické modely)	255
11.2.2	Matematické modely populačného rastu so zohľadnením vekovej štruktúry	263

11.3	Koľko ľudí žilo na Zemi?	267
11.4	Predpokladaný vývoj v Európe, SR a ČR	269
11.5	Ďalšie možnosti prognózovania obyvateľstva	272
11.5.1	Spectrum Policy Modeling System	272
11.5.2	Prognóza pomocou systému fuzzy množín	274
Příloha		281
Trojjazyčný slovníček pojmů		289
Literatura		297
Rejstřík		303